

ROZHOVOR SE STEPHENEM WILLIAMSEM, autorem knižního bestselleru DÍVKA, KTERÁ SI ŘÍKALA TUESDAY.

Autor: Karin Lednická, nakladatelství Domino, březen 2016

Ještě jako zárodečný čtenář se malý Stephen Williams z jedné krásné knížky dozvěděl, že zadní stěnou šatníku se dá projít do pohádkového světa. Rodičovskému trestu posléze unikl jen proto, že při pokusech proniknout do Narnie onen drahý kus nábytku úplně nezničil. Jedno ponaučení si z té epizody odnesl do života natrvalo: pochopil, že fikce mnohdy bývá zvláštnější než skutečnost. A budoucnost mu měla dát za pravdu.

Téměř za dvě desítky let totiž stanul u vstupu do světa tajuplnějšího než Narnie: přesněji řečeno do podzemního Londýna. Časoprostorový labyrint o stovkách kilometrů zapomenutých chodeb, staletých stok a bunkrů ho uhranul. A když se pak ještě o něco později v jeho autorské mysli zrodila postava dívky, která si z tohoto tajemného světa vytvořila útočiště, chyběl už jen poslední krok k tomu, aby ze zmíněných ingrediencí uhnětl amalgám neobyčejného thrilleru.

*A právě ten vychází pod názvem **Dívka, která si říkála Tuesday** dne 6. 4. 2016 v nakladatelství DOMINO.*

Vzpomínáte si na okamžik, kdy se ve vaší tvůrčí mysli poprvé objevila Tuesday?

Tuesday, jak ji znáte, se mi zformovala v hlavě při probuzení se do jednoho temného rána roku 2014. A pak si jako Aténa moderního věku probojovala cestu z mých myšlenek přímo na papír, plně ozbrojená a připravená do akce. První kapitola knihy - útok ve vagónu metra - je zároveň vůbec první částí knihy, kterou jsem napsal. A než jsem tu kapitolu dokončil, Tuesday sama mi postupně řekla, kým je, co se jí stalo a jak s tím hodlá naložit. Pro spisovatele byla opravdovým darem.

Ve čtenářských ohlasech se několikrát objevuje přirovnání k Lisbeth Salanderové z Larssonovy trilogie *Milénium*. Souhlasíte s tím? V čem jsou si obě dívky podobné? A čím se liší?

Musím se přiznat, že před napsáním *Dívky, která si říkála Tuesday* jsem knihu *Muži, kteří nenávidí ženy* nikdy nečetl. Vlastně jsem se do Larssonovy trilogie plně ponořil až poté, co se v recenzích začala objevovat nejrůznější srovnávání. Myslím, že podobnosti se tam určitě najdou: až mrazivá moderní subkultura, technologický důvtip a intelekt mojí hlavní postavy, taktéž její bolestivě nabyté morální hodnoty. Příběh *Dívky, která si říkála Tuesday* je psán v první osobě, jste tedy pořád s ní, máte ji pod kůží, vidíte svět jejíma očima. Celou trilogii *Milénium* jsem si moc užil, ale neřekl bych, že mezi Larssonovou sérií a mou *Dívkou, která si říkála Tuesday* existuje nějaké větší spojení.

Zůstaňme ještě chvíli u paralel, které může vaše kniha vyvolat. Tuesday se mstí za příkoří, které na ní bylo spácháno, a její činy vyvolají mohutnou reakci v celém Londýně. Při četbě těchto pasáží mi v paměti vyvstala vzpomínka na londýnské nepokoje ze srpna 2011. Čerpal jste inspiraci z oněch událostí?

Jednou z věcí charakterizujících nepokoje roku 2011 – a vlastně i to, co je odlišovalo od všech předchozích – bylo masové zapojení sociálních sítí. Lidé se spolu mohli bavit napřímo. Vůbec poprvé se tak informace (a také dezinformace) šířily a předávaly dál bez jakéhokoli zásahu oficiálních míst. Bylo opravdu náročné situaci zvládnout nebo řešit, když se v reálném čase hrnuly zprávy na Twitter, Facebook a jiné sociální sítě, aniž na ně mohl někdo povoláný jakkoli reagovat nebo je komentovat. Sledovat celý vývoj situace bylo pro mě fascinující, ale zároveň velmi znepokojivé. Abych tedy přímo odpověděl na vaši otázku – ano, těmito událostmi jsem se nepochybně inspiroval.

Děj vaší knihy se odehrává na obou pomyslných koncích kriminality - mezi pouličními překupníky drog, kteří znásilnění nepovažují za zločin, i v prostředí, kde se točí miliardy. Který z těchto naprosto rozdílných světů podle vás silněji ovlivňuje atmosféru současného Londýna?

Skvělá otázka! Ekonomie kriminality mě opravdu zajímá - ať už mluvíme o klanové mentalitě drogových gangů nebo o nikdy nekončících teritoriálních a mocenských sporech těch, které odlišuje společenský, etnický či rodinný původ. Ve své knize se však věnuji zejména nerovnosti pohlaví, nejvýrazněji pak nedostatku úcty k ženám, s nimiž je často zacházeno jako s pouhou komoditou. S tím samozřejmě úzce souvisí i to, jaká role je ve společnosti primárně přisuzována mužům. Kriminální prostředí, kde je zločin považován za běžnou součást života, vše ještě více vyostřuje. Když žijete v neustálém strachu, začnete mít tendenci vidět téměř ve všem akt násilí.

Současný Londýn jako takový je podle mě jedním z nejúžasnějších míst k životu. Mluví se tu tolika jazyky, mísí se tu tolik různých kultur jako snad v žádném jiném městě na světě! Britská metropole vibruje, nabízí bezpočet kulturních prožitků, dokáže vstřebat snad všechny myslitelné způsoby života. Ale všechno má dvě stránky. Stejně jako v jiných metropolích, i v Londýně stačí zajít někam za roh do menších uliček a jste okamžitě konfrontováni s chudobou, bolestí, samotou a vykořeněností.

Pojďme přejít od společenských aspektů vaší knihy k samotnému ději. Tuesday žije v londýnském podzemí; vlastně si tam vytvořila celý alternativní svět, odkud ovlivňuje dění nahoře. Odkud jste čerpal všechny ty informace o londýnských tunelech?

Pracoval jsem na mnoha stavbách, jejichž součástí byly taky vykopávky a průzkum podzemí, a při těch příležitostech jsem měl dost štěstí, abych si mohl některá místa *tam dole* důkladně prohlédnout. Londýn je dva tisíce let starý: za tu dobu vyhořel, byl bombardován, znovu vystavěn. Ve viktoriánské době byl přebudován od základů. A hluboko pod ulicemi Londýna, který známe, se skrývají řeky, staré tvrže, tunely, sklepení a rozsáhlé sklady. Je to fascinující.

Na obálce českého vydání knihy jste vyfotografován v buřince a vestě, o nichž vím, že jsou vaší spisovatelskou uniformou. Každý autor má specifické postupy, když přijde na psaní. Můžete nám o těch svých prozradit něco více (tedy kromě buřinky a vesty, které už jsem prozradila já)?

Samozřejmě! Buřinku mám letní i zimní - jednu měkkou, druhou tvrdší. Když teď odpovídám na vaše otázky, mám na hlavě tu tvrdou. Pořídil jsem si ji v Lock & Co., což je podle mého skromného mínění nejlepší kloboučnictví v Londýně. S psaním obvykle začínám velmi brzy ráno, ještě než mě dožene realita, a pak v průběhu dne edituju hrubý text. Píšu s koňskou dávkou kofeinu v krvi; ticho domu je mi zvukovou kulisou. Občas ale u psaní propadám samomluvě. Párkrát se už stalo, že za mnou přišla moje milá, a ještě celá rozespalá užasle sledovala, jak zlostně křičím na notebook.

Děkuji za nahlédnutí do vaší tvůrčí atmosféry. A na závěr se nemůžu nezeptat: kdy si zase nasadíte buřinku a vestu, abyste začal psát pokračování Tuesday?

A já děkuji za zajímavé otázky! Jak odpovědět na tu poslední? Momentálně vám můžu říct jen tolik, že příběh Tuesday zdaleka neskončil. Mám toho ještě tolik co říct. Byl bych moc rád, kdyby znovu rozvířila vody a všechny vás nadchla. Ještě jednou díky za příležitost si s vámi promluvit. Kdo ví, třeba se někdy setkáme v Praze. Můžeme posedět a dát si panáka becherovky.